

Meghalt Várkonyi András

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy munkatársunk és kollegánk, Várkonyi András, a Magyar Televízió A hét című műsorának főszerkesztője, november 21-én, életének 52. évében, hosszú, súlyos betegség után elhunyt. Temezéséről később intézkednek.

Magyar Televízió,
Magyar Újságírók
Országos Szövetsége

Térkép a barlangról

Pécsett évek óta folyik a pince- és üregkutatás. A közeljövőben e kutatás keretében térképet készítenek déli városunk egyik nevezetességéről, a Tettye-barlangról. A barlangban az utóbbi időben több omlás is történt, s a barlangjáratok többsége elzáródott.

A Geodéziai és Térképészeti Vállalat geodéziai nem-

rég több napos kutatást végeztek a Tettye-barlangban. Többek között kiderítették, hogy a központi barlangfolyosóból minden irányban oldalirányú ágaknak el, s bár a hordalék sok-sok esztendő alatt feltöltötte őket, következtetni lehet, hogy a Tettye tér és a Mecsek irányában messzire elnyúlnak.

(MTI)

Jubilál a Csemege

Új áruházat létesítenek a Belvárosban és Tarjánban — Korszerűsítik az üzlethálózatot

Fennállásának 25. évét ünnepli idén a Csemege Kereskedelmi Vállalat. Szegeden három üzlet viseli a jól ismert emblémát, a 109-es számú Széchenyi téri és a 110-es számú Kárász utcai élelmiszerbolt, valamint a 111-es számú, Kárász utca sarkán található közkezdelt édességüzlet. A Csemege-kosárral jelölt üzletek jelentős részt vállalnak a város áruellátásában.

Nemcsak áruik nagy választékával igyekeznek vásárlóik kedvében járni, sokat adnak a vásárlás körülményeinek javítására, a kulturált kiszolgálásra is. A Csemege Kereskedelmi Vállalat Csongrád megyében, így Szegeden is, ösztönző versenytársa a kiskereskedelmi vállalatoknak. A versengésből legtöbbet a lakosság nyerhet, hiszen számtalan féle, esztétikusan csö-

magolt élelmiszerekből válogathat. A Csemege áruforgalma 25 év alatt több mint ötszörösére emelkedett. Rége van ebben a tudatos hálozatfejlesztésnek, a gépesítésnek s annak, hogy a vállalat importcikkkel s saját termelő üzemének áruival, például a finom és különleges is kellemes látványt nyújtó cukrászati és hidegkonyhai készítményekkel törekszik a fogyasztók igényeit kielégíteni. Gyakran közvetlenül a gyártó vállalatól szerzik be áruikat, rugalmas üzletpolitikájuk arra is lehetővé teszi, hogy szolgáltatásaikkal, például az áruk öszvélogatásával, házhoz szállításával könnyítsenek a dolgozó nők helyzetén.

A forgalom növekedése az üzletek korszerűsítését, bővítését vonja maga után. Szegeden a Széchenyi téri

109-es számú Csemegeboltot tavaly korszerűsítették. Tíz hónapi munkával, tízmillió forintért önkiszolgáló üzleté alakították át. Elkészültek a 110-es számú Kárász utcai bolt korszerűsítési tervei is: várhatóan 1978 második felében, legkésőbb 1979 elején megkezdik az építkezéseket. Bővítik, korszerűsítik a Kárász utca sarkán levő édességboltot is. A szomszédos üzlethelyiség megvásárlásával növelik az alapterületet, a munkálátok a jövő év első felében kezdődnek meg. Ugyanezért Tarjánban a Retek utcán megnyitják a nagy alapterületű ABC-áruházat. A hálozatfejlesztési terv még egy új áruházat jelez: a Mikszáth Kálmán és a Püspök utca sarkán létesítendő Csemegebolt a tervidőszak végén fogadhatja első vásárlóit.

A tarjáni ABC-áruházban egyébként oktatókabinét is lesz. A vállalat ugyanis a jövőben az előzőekhez hasonlóan nagy gondot fordít a kulturált kiszolgálásra s a dolgozók szakmai továbbképzésére.

Vegyszerek az őszi munkákhoz

Az elmúlt évnél nagyobb mennyiségű növényvédőszer talált gazdára, a gyorsjelentés szerint november elejéig az Agroker vállalatok több mint 3,7 milliárd forint értékű gromirtó, rovarirtó, talajfertőtlenítő és egyéb rendeltetésű kémiai anyagot adtak el.

Az őszi mezőgazdasági munkákhoz szükséges vegyszerekből a keresletet kielégítették, a tavalyinál több csávázószer hoztak forgalomba, ezekkel a vegyszerekkel védtek meg és fertőtlenítették az őszi földbe kerülő magokat. A beavatkozás sikerrel járt, ezt bizonyítja, hogy a növények megfelelő arányban eredtek meg és indultak fejlődésnek. (MTI)

Gyerekek a könyvesboltban

Mesedélután a könyvesboltban — ilyesmirel eddig, legalábbis Szegeden, nemigen hallottunk. Nos, a 204-es számú idegen nyelvű könyv- és zeneműbolt szocialista brigádjának szombati akciója talán kezdete lehet egy nagyon hasznos sorozatnak, gyakoribb találkozóknak. A szombati zárás után két órával újra megnyitották a boltajtót, 10-12 éves gyerekeket és szüleiket látták vendégül; a cél az volt, hogy a karácsonyi könyvpiacra megvásárolható gyer-

Szelesi Zoltán

Fiatal öregek

A szegedi tévéstudió krónika-riportjához (még nem vetítették) kerestünk „médiomokat” a dolgozók középiszkoláiból. E népszerű oktatási forma az elmúlt tanévben közel ötezer, az ideiben ennél is több érdeklődőt vonzott, s mert Szegeden nincs önálló középfokú felnőttoktatási intézmény, az öreg diákok tízenhárom középiszkolába küldik jelentkezési lapjait. Gyakorlatilag négy iskolatípusról van szó, ahová munkahelyről járnak esti és levelező tagozatokra: gimnáziumi, szakközépiskolai formákról, a szakmunkások szakközépiskolájáról és az érettségizetellek két éves továbbképzéséről. S mint-hogy az esti tanfolyamok hatékonyabbak a levelezőknél — az egyéni tanulást tartósabb és intenzívebb iskolai oktatás segíti, éberebb az ellenőrzés is — ilyen esti kurzusokra nyitottunk ajtót a Gépiparban és a Radnótiában.

Meglepett a látvány: csupa fiatal arc. Derecsdó halántékú, korosabb, elfáradt vendiáknak nyoma sincs a ért, matematikáért. Még-

padokban. Inkább gyerekek, mint felnőttek tanulnak a dolgozók esti középiszkoláiban. Akár délelőtt, nappali tagozaton, a suliban, ahová ezek a fiatalok minap még reggelként csörtettek be az osztálytársakkal, csak éppen elmaradoztak mellőlük (vagy meg sem is köztölték a diákélet örömeit, bevégezték az általános iskolát) — kenyérkereső foglalkozás után néztek, s most hiányzik az érettségi, mert manapság lassan az is kevés lesz, szüntelen tanulás és továbbtanulás, képzés és önképzés és továbbképzés nélkül.

Az okok nagyon különbözőek. Érthetőek, méltányolhatóak, vagy alig beláthatóak, mitől kényszerül ennyi fiatal, a jövőjét megalapozandó, lényeges és nélkülözhetetlen ismeretek beszerzésére a dolgozók esti iskoláiba. Tulajdonképpen örvendetes, hiszen vállalják, érzik a szükségét, a munka utáni szabad idő tekintélyes részét, a szórakozás föltöltő óráit áldozzák csehlántékú, korosabb, elfáradt ért, matematikáért. Még-

sem felhőtlen az öröm, mert sokuknak a délelőtti osztályokban lenne a helyük. A nappali középiszkolában, amit tudvalevően azért találtak ki, hogy a tizenéves rugalmas koponyákba lehetőleg minél gazdagabban és frissebben, zavartalanabbul táplálódjanak a hosszú távokra elengedhetetlenül fontos és alapvető tanulmányok. És ezek a gyerekek már régen nem a múlt rendszer könyörtelen iskolapolitikájának bűneit „vezeklik” példás önfegyelmel és tudásszomjjal. Hanem jónéhányukban a lustaság, uram bocsá! a könnyelműség, az elbliccelt lehetőségek meddő, kihasználatlan órái üzennek vissza, s még idején tán, mert az évek múltával egyre nehezebb folytatni ott, ahol abamaradt.

Vagyis hát jó dolog, ha fiatal tanul a dolgozók esti középiszkolájában. Még jobb persze, ha az általános iskolai bizonyítványával a reggeli iskolában tanul tovább — már aki teheti.

Nikolényi István

Portrék

Hovatovább nagyon általános műfajmegjelölésnek számít, ha azt mondjuk: televíziós portréfilm. Ahogy „idő-szodik” ez a tömegkommunikációs fórum, alakul az eszköz-tára, tapasztalatokban gazdagodik alkotógardája — arányosan fejlődnek sajátos műfajai. A tévés portrénak, mint műfajnak, manapság már legalább annyi a variánsa, mint az írott, szavakból építkező arcképnek.

Ha csak a hagyományosnak számító formát nézzük, melyben ketten szerepelnek, az egyik kérdez, a másik felel — akkor is rengeteg változattal kell számolnunk. Ne szóljunk most a sokféle formai, képi megoldásról, inkább tartalmiakról. Láttunk már olyat, hogy csak a műsorfüzet segítségével tudtuk eldönteni: a két szereplő közül melyik a főbb; megessett, hogy hiába „beszél” a főcím, a kérdező portréja árnyaltabban állt elénk, mint a kérdeztett. Volt már roppant színes, érdekes, változatos, szórakoztató beszélgetés, amiben minden téma lehetett, csak az nem, ami a leginkább érdekelte volna a közönséget. És itt állunk meg egy pillanatra. Vannak ugyanis kérdések, amelyekét némely portréfilmben lehetetlen megkerülni.

Vegyük a legutóbbi példát: Boldizsár Ibánnal, az íróval, a közéleti emberrel, a magyar kultúra utazó nagyköveteivel nem lehet úgy beszélni, hogy kimaradjon a kérdések közül

amelyik a személyi kultusz időszakáról, Boldizsár akkor vállalt szerepéről érdeklődik.

Az a helyzet ugyanis, hogy akiről portré készül a tévében, annak életút-pályáját többé-kevésbé ismeri már a közönség. Többé-kevésbé, tehát nem biztos, hogy jól. A portré feladata lehet az effajta pontosítás is, ha az életrétegek, a pálya állomásai korántsem holmi extrém magatartás jelleményei, hanem általuk korról, történelemtől, közösségekről ismerhetünk meg tudni érdemes dolgokat. De nagyobb feladatok ezeknek a műsoroknak, hogy az élet-tények meg a produktumok — hisz általában tudósokról, művészekről van szó — soraköztetésén túl a megélő, a közhazsnút megalkotó embert, az egyéniséget is jellemezze. Másként pedig nem megy: az illetőt arról kell „beszéltetni”, amiről kizárólag ő tud, és amire mindannyian kíváncsiak vagyunk.

A vasárnapi, késő éjszakai műsorban ilyenféle beszélgetést hallhattunk. Faragó Vilmos arról kérdezett, amiről csak Boldizsár beszélhet, akkor hallgatott,

S. E.

Jön az Uranus

Teljesen tranzisztorizált új Orion tévé

Még az év végéig, várhatóan karácsony előtt az üzletekbe kerül az Orion gyár új televíziócsaládjának alapmodellje, az AT 961-es típus, Uranus néven. Ez lesz a magyar ipar első teljesen tranzisztorizált nagyképernyős készüléke, ilyen megoldással eddig csak a hordozható és minitévét gyártották. Léven, teljesen tranzisztorizált az Uranus, villamosenergia fogyasztása mintegy a felét az eddigi Orion gyártmányoknak és hiba lehetőségét is lényegesen kisebb. Az AT 961 és az azt követő, később forgalomba kerülő Sensoros és Luxus kivitelű típusok modulelemekből épülnek föl, ily módon a

szervizek a hibás alkatrésztóan karácsony előtt az üzletekbe kerül az Orion gyár új televíziócsaládjának alapmodellje, az AT 961-es típus, Uranus néven. Ez lesz a magyar ipar első teljesen tranzisztorizált nagyképernyős készüléke, ilyen megoldással eddig csak a hordozható és minitévét gyártották. Léven, teljesen tranzisztorizált az Uranus, villamosenergia fogyasztása mintegy a felét az eddigi Orion gyártmányoknak és hiba lehetőségét is lényegesen kisebb. Az AT 961 és az azt követő, később forgalomba kerülő Sensoros és Luxus kivitelű típusok modulelemekből épülnek föl, ily módon a

Szegediek jubileumi tárlata Szabadkán

Vasárnap ünnepélyes keretek között nyílt meg a Szabadkai Városi Múzeum Képtárában a szegedi képzőművészek jubileumi tárlata. Az utóbbi tíz évben, vagyis 1967-1977 között eltelt időszakban kialakult, sőt elmélyült baráti, kollegiális — testvérvárosi alapokon nyugvó — kapcsolatainknak egy évtizedes fennállását üdvözölhették a szegedi és szabadkai művészek a kiállítás-esteréik alkalmával.

A jubileum kapcsán felidéződnék azok a sikeres szegedi-szabadkai tárlatok, melyek a mögöttünk levő évtized során jöttek létre. A kezdeti csoportos kiállítások később egyéni bemutatkozásokkal gazdagodtak. Így Szabadkán többek között Vinkler László, Pintér József, Tóth Sándor, Novák András és Cs. Pataj Mihály mutatták be önállóan alkotásaikat. Jugoszláv cserepartneraik közül pedig Radmilla Radojevic, Szilágyi Gábor, Kalmár Ferenc, Alnási Gábor, Torok Sándor és — a jelenleg is látható — Dudás Antal és Ivan Jandric művei kerültek a szegedi közönség elé.

Ha tekintetbe vesszük a két testvérváros képzőművészeti arculatkülönbségét, úgy tárlataikat egybevetve azt állapíthatjuk meg, hogy míg nálunk, szegedieknek inkább a valóságelvű megjelenítés a domináló, addig a szabadkai művészeknél az elvontabb ábrázolási nyelvezet hódított tért. Mindez nem jelenti azt, hogy a szabadkaiak között ne lenne realista szemléletű művész és a szegediek sorából hiányoznának a modernizmus hívei.

A szegedi képzőművészek jelenlegi jubileumi szabadkai tárlatát is mind tematikai, mind stílisis és műfaji vonatkozásban a sokrétűség jellemzi. A huszon-

három képző- és iparművész több mint félszáz alkotását bemutató kiállításon vannak olyan szegedi alkotók, akik a látott valóságot tárgyasági realitásukban szemlélik. Ezzel szemben mások a természeti és társadalmi jelenségeket szubjektíven érzékeltetik. Egyesek a helyi témáknak inkább a nagyszabású, mint a bensőséges lényegét domborítják ki. Többek viszont az intimitás felé hajolva, alkotásaikat érzelműs hangulatelemekkel szövik át.

Reméljük, hogy e mostani jubileumi jellegűvé érett szegedi-szabadkai cserekiállítások nemcsak az 1967-1977 között eltelt eredményes évtizedet zárják le. De egyben biztosítékát is jelentik az elkövetkezendő évekre szóló újabb és még kiteljesedtebb városközi művészeti feladatok emeltes szinten történő megvalósításának is. A Vajdaság és a mi Alföldünk régebbi művészettörténeti vonatkozásainak kutatásán kívül e területek mai képzőművészeti életéről való párhuzamos informálás elengedhetetlen feladatnak látszik. A helyi műtörténészek és kritikusok cikkeinek publikációs cseréjére, valamint előadások tartására mindkét fél művelődésügyi, irodalmi és sajtószerveinek lehetőségét kell biztosítani.

Úgy véljük, hogy a szegedi és szabadkai képzőművészek egy évtized óta tartó eredményes együttműködése jelentős állomáshoz tekinthető azon az úton, mely a tájégségileg s a történelmi múlt vonatkozásában annyira közel álló két testvérváros ábrázolóművészeti kapcsolatainak további ki-szélesítéséhez vezet.